

i za případné hodiny přes čas, nutno dospěti k závěru, že nicotností je zasažena celá smlouva služební a nikoli jen úmluva ve příčině prací přes čas a příslušné odměny za tyto práce (§§ 878, 879 obč. zák.). Nutno tedy dále uvážit, jaké právní důsledky z toho pro obě strany plynou. Ve smyslu §§ 877 a 934 obč. zák. má býti v případě zrušení smlouvy uvedeno vše do předešlého stavu a podle § 921 obč. zák. jest při jednostranném ustoupení od smlouvy dbáti toho, by žádná strana neměla zisk ze škody strany druhé, by se na její úkor neobohatila. Ve smyslu těchto zásad jest řešiti věc i v případě neplatnosti nebo nicotnosti smlouvy, pokud ovšem zákon neustanovuje výslovně něco jiného, jako na příklad v § 1174 obč. z. O výjimečný případ tohoto druhu tu nejde. V souzeném případě není možno, by vše bylo uvedeno do předešlého stavu, poněvadž obě strany smlouvu již splnily a práce žalobcem ve službách žalované firmy vykonané vrátiti nelze. Záleží tedy jen na tom, zda žalobce dostal za tyto práce přiměřenou úplatu a zda nebyl žalovanou firmou v tomto směru nespravedlivě zkrácen. Takového zkrácení tu však není, ježto podle zjištění nižších soudů dostalo se žalobci za veškeré jeho práce, tedy i za práce přes čas, náležité odměny. Není tu tedy bezdůvodného obohacení na straně žalované firmy na úkor žalobcův a proto nelze žalobci proti žalované přiznati nárok na odškodnění. Tím je doličeno, že ani v tom případě, když se vychází z právního předpokladu, že služební smlouva mezi stranami je nicotná, nedospěje se k cíli dovolatelem naznačenému.

Čís. 8718.

Majitel noclehárny (svobodárny), jenž neprovozuje ubytování hostů za účelem docílení zisku, není hostinským ve smyslu §§ 970 a 1316 obč. zák. Pokud neručí za ztrátu věcí nocležníka ani na základě schovací smlouvy.

(Rozh. ze dne 16. února 1929, Rv I 1026/28.)

Žalobce nocoval v noclehárně žalovaného kuratoria pro zlepšení bytových poměrů. Any mu byly odcizeny různé předměty, domáhal se na žalovaném kuratoriu náhrady škody tvrdě, že krádež byla umožněna nedodržováním domácího řádu, neboť pachatel proti předpisům § 21 a 22 domácího řádu měl volno vstoupiti do spacího oddělení po 9 hodině dopolední, v době, kde se nikdo v tomto oddělení nesmí zdržovati. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e žalobu zamítl, o d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Žalující strana opřela žalobu o tvrzení, že žalovaná strana nedodržovala soustavně domácí řád jí vydaný a tvořící podklad smlouvy mezi ní a žalobcem, pokud se týče, že porušování domácího řádu vědomě trpěla, na upozornění nedbala, takže pachatel krádeže proti předpisům § 21 a 22 domácího řádu mohl do spacího oddělení po 9 hodině vstoupiti a věci žalobci odciziti. V tom spatřuje hrubé opomenutí žalované strany a důvod její povinnosti k náhradě škody, ježto není naděje, že by žalobce na pachateli dosáhl náhrady. Teprve za ústního jednání tvrdil žalobce, že žalovaná strana pro-

vozuje přechovávání noclehářů po živnostensku, že nocleháři byli odkázáni dávat si do skříní ve světnici své věci, což bylo proti domácímu řádu, a odůvodňuje povinnost žalované strany k náhradě škody ustanovením § 970 a), pokud se týče § 1316 obč. zák. Posléze uvádí žalobce jako opomenutí, že žalovaná strana ponechávala pachatele krádeže bez zaplacení ve Svobodárně. Všechny tyto okolnosti lze pokládati za důvody žaloby, proti nimž, pokud byly teprve za řízení uplatňovány, žalovaná strana podle § 235 c. ř. s. se neohradila. Prvý soud zjistil na základě výpovědi svědka Arnošta A-a, že Svobodárnu nelze pokládati za podnik živnostenský. Toto zjištění napadá strana žalující namítajíc, že z toho, že Svobodárna jest podnikem »subvencovaným« ještě neplyne, že nemůže býti podnikem živnostenským nebo výdělečným a dokazuje výpočtem, že poplatek 30 Kč týdně za osobu jest poplatkem přemrštěným. Svědek Arnošt A. však nepotvrdil jen, že Svobodárna jest podnikem subvencovaným, nýbrž potvrdil, že Svobodárna ponechává ve svých místnostech nocleháře, že se však tak neděje po živnostensku, výdělečně, že neplatí daň z výdělku a že jest nad to podnikem subvencovaným; že náhrada 30 Kč týdně jest jen úhradou za režii. Totéž potvrdil v podstatě svědek Antonín L. a soud odvolací okolnosti tyto, prvním soudem zjištěné, rovněž činí podkladem svého rozhodnutí. Podle § 1 a 2 stanov žalovaného kuratoria, jichž pravost byla nepopřena, jest účelem strany žalované usilovati o zlepšení bytových poměrů v Praze a v okolí, zejména zřizovati zde činžovní domky. Podle § 6 stanov má podrobná pravidla o používání Svobodárny navrhnouti výbor a schváliti valná hromada. Žalovaná strana sama se na tento domácí řád odvolává. Soud odvolací souhlasí proto s názorem prvního soudu, že Svobodárna není podnikem živnostenským a výdělečným a že nespadá tudíž pod ustanovení § 970 a) a § 1316 obč. zák., které má na mysli hostinské, pokud se týče živnostenské podnikatele, kteří provozují přechovávání noclehářů po živnostensku. Není důvodu, by pojem osob v § 970 a) obč. zák. vytčený přes meze tohoto zákona byl rozšiřován na osoby, které, nemajíce z ubytování výdělku, plní jen povinnost sociální, obdobně jako chudobince, nemocnice, stravovny a jiné humanitní ústavy, které rovněž pod pojem osob § 970 a 1316 obč. zák. nelze podřaditi. Na tom nemění nic ustanovení domácího řádu, mluvící o hostu, o hotelovém pořádku, ba tato zmínka právě nasvědčuje tomu, že Svobodárna hotelem není, že poplatek jest jen poplatkem režijním. Pokud jde o právní povahu Svobodárny po rozumu § 970 a) a 1316 obč. zák. nelze pokládati výtky odvolatele proti rozsudku prvního soudu za odůvodněné a důsledky činěné z tohoto poměru na základě právě uvedených ustanovení jsou neoprávněné. Nehledíc k těmto ustanovením odůvodňuje žalobce svůj nárok proti žalované straně nedodržováním domácího řádu, který sám prohlašuje za podklad smlouvy mezi ním a žalovanou stranou. Porušení domácího řádu spatřuje v tom, že pachatel krádeže krádež spáchal v době po 9. hodině ranní, kdy podle ustanovení § 21 a 22 řádu jest zakázáno noclehářům v obytných místnostech meškati. Další nedodržení domácího řádu spatřuje v tom, že do obytných místností byly dány zvláštní skříně proti předpisu § 45 domácího řádu, čemuž lze přiřaditi i okolnost, že skříně nebyly opatřeny po pokusu krádeže novými

zámky, nýbrž jen opraveny. Odvolává-li se žalobce na domácí řád jako na podklad smlouvy, nemůže nedbatí přesného ustanovení § 44 domácího řádu, podle něhož žalovaná strana vylučuje každé ručení za předměty jakéhokoliv druhu, které nebyly uschovány po rozumu §§ 38 až 43 domácího řádu, tedy na zvláštní stvrzenku. Na tomto smluvním ustanovení nemůže nic změnit okolnost, že v obytných místnostech byly skříně, do nichž nocleháři byli odkázáni dávat si šaty, neboť tím nepřevzala žalovaná strana záruku za věci ve skříních. Záruku tuto bylo by lze odvodit nejvýše z ustanovení § 970 a) a § 1316 obč. zák. nikoliv však z ustanovení domácího řádu. Postavením skříní jako takovým v místnostech nedopustila se ostatně žalovaná strana vůbec zavínění, z něhož by závazek k náhradě škody bylo lze odvodit.

N e j v ý š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud uznal na základě zjištění nižších soudů správně (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), že žalovaný spolek nelze řadit mezi hostinské, kteří provozují po živnostensku ubytování hostů, neboť důkazy nebyl prokázán opak. Nelze usuzovati na výdělečnost podniku, ano nebylo zjištěno, zda jest účelem »Svobodárny«, by provozovala ubytování hostů za účelem docílení zisku. Tvrzení žalované strany, že příjmy podniku sotva kryjí režii, nebylo důkazy vyvráceno a proto se nepodařil žalobci důkaz o takové povaze žalovaného spolku, jaký mají na mysli §§ 970 a 1316 obč. zák. slovem »hostinští«. Právem proto neuznaly nižší soudy, že žalovaný spolek jest práv ze škody žalobci krádeží způsobené podle § 970 neb § 1316 obč. zák. Žalovaný spolek neručí však za škodu krádeží žalobci vzniklou ani ze smlouvy schovací. Každý host »Svobodárny« podrobuje se tím, že přijme ubytování ve Svobodárně, domácímu řádu Svobodárny, což platí i o žalobci, jenž se řádu toho výslovně dovolává. Podle § 44 tohoto řádu ručí Svobodárna, žalovaný spolek, za předměty dané mu v uschování jen potud, pokud se tak stalo způsobem naznačeným v §§ 39, 40 a 41 domác. řádu, t. j. ručí za hotové peníze, skvosty atd., pokud byly odevzdány ve výdejně poukázek v uschování na přijímací lístek (§ 39) a ručí za kufry, koše a jiná zavazadla, pokud byly odevzdány v uschování proti stvrzence do skladiště zavazadel (§ 40). Za takto uschované věci, kteréž uschovává správa Svobodárny pod vlastní uzávěrou, ručí žalovaný spolek podle § 44, nikoli však za předměty, jež byly jiným způsobem, nebo v jiných místnostech Svobodárny, nebo hostem samým uschovány (§ 44). Podle toho neručí žalovaný spolek ani za věci uschované hostem ve skříních, ať tyto byly umístěny ve zvláštní místnosti, nebo v ložnici hostově, ke kterým byl hosti půjčen klíč, jež po čas svého pobytu ve Svobodárně podržuje a jež odevzdává teprve při odchodu z ústavu (§ 45 a 46 dom. řádu). Z toho plyne a správně tudíž uznal už odvolací soud, že ten, kdo si uloží věci své do skříně, k níž používá klíče, jež Svobodárně k uschování neodevzdává, nýbrž jež u sebe podržuje, ukládá si tam věci své na vlastní nebezpečí a nemůže žádati od spolku náhradu, když mu byly jiným hostem odcizeny, neboť spolek nepřevzal ručení za jejich bezpečnost smlouvou uschovací. Tím méně

ovšem může žádati náhradu za věci, které si uložil do svého kufru nebo koše, když tyto nesvěřil k uschování správě ústavu podle § 40 domác. řádu, nýbrž je nechal pouze pod svou postelí v ložnici. Rovněž zde není nějakého závazku žalovaného spolku z činu bezprávného, jak dovolatel dále dovozuje z toho, že žalovaná poskytla odciziteli věcí G-ovi nocleh po několik nocí, aniž měl předem nájemné zapláceno, jak §§ 6 a 4 dom. řádu vyžadují, neboť okolnost, že prodloužila Svobodárna G-ovi právo pobytu ve svém ústavu, ač neobnovil nájemné, jest její škodou, tím však se nikterak nezakládá ještě závazek hraditi škodu, kterou G. způsobil krádeží jinému hosti. Okradenému nelze se dovolávatí předpisů §§ 4 a 6 dom. řádu k odůvodnění náhradního nároku, neboť předpisy tyto upravují jen poměr hosta k majiteli podniku a nikoli proti osobám třetím (jiným hostům) a jich nepoužití nelze pokládati za čin bezprávný proti jinému hosti; vždyť nemá přijatý host nárok žádati, by se žádalo nájemné též od každého jiného hosta a nikomu nepromíjelo; tohoto práva mu domácí řád neposkytuje. Ostatně není mezi zaplacením a nezaplacením nájemného a krádeží, pokud se týče škodou žalobcovou, příčinné spojitosti.

Čís. 8719.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n.).

Při nároku na vrácení přeplatku nájemného počíná šestiměsíční lhůta § 20 (3) zák. ukončením nájemní smlouvy, z níž nájemce nárok vyvozuje.

Nájemní smlouva uzavřená s uživatelem domu zaniká zánikem užívacího práva pronajímatelova.

(Rozh. ze dne 16. února 1929, Rv I 1118/28.)

Žalobou, zadanou dne 4. prosince 1926, domáhala se žalobkyně na žalované podle § 20 (3) zákona o ochr. náj. vrácení přeplatků na nájemném za dobu od 1. ledna 1921 do 31. srpna 1926 celkem 9.564 Kč 88 h. Žaloba byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

V dovolacím řízení jde již jen o otázku, od které doby jest v tomto případě počítati šestiměsíční promlčecí lhůtu podle poslední věty § 20 (3) zákona o ochr. náj. ze dne 26. března 1925 čís. 48 sb. z. a n. a zákonů dřívějších, které platily v době, za kterou se žádá vrácení přeplatků. Obě strany jsou za jedno v tom, že žalovaná pronajímatelka nebyla vlastnící, nýbrž jen uživatelkou (nebo požívatelkou) domu, ve kterém žalovaná bydlela. Nájemnice neodvozovala tedy své právo nájemní od vlastníka, nýbrž od uživatelky. Jak bylo nižšími soudy zjištěno, vzdala se uživatelka svého užívacího práva dne 28. ledna 1926, načež toto právo bylo usnesením knihovního soudu ze dne 5. února 1926 v pozemkové knize vymazáno. Nejpozději od výmazu v knize pozem-